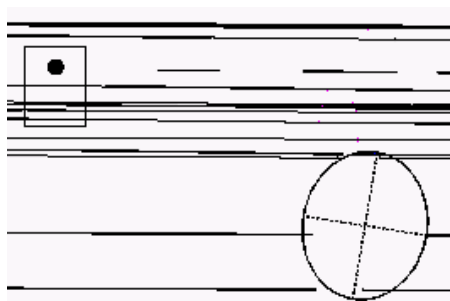

Co zákrytáři viděli:

První EVROPSKÁ planetka se satelitem?

HERMIONE

Na 16. února byl předpovězen pro Evropu zákryt hvězdy planetkou Hermione. Úkaz byl o to zajímavější, že u planetky existovalo podezření na přítomnost průvodce.

Stín zákrytu měl protnout jih Evropy. Počasí však většině připravených pozorovatelů nedalo šanci. A toto konstatování se

bohužel nevztahuje jen pro nás, ale pro celou Evropu. Přesto bylo získáno i několik pozitivních měření. Zatím se však zdá, že satelit odhalen nebyl. Na připojeném obrázku je první zpracování tvaru planetky o rozměrech 173,2 x 143,6 km.

Zákrytářská obloha - březen 2004:

Zima končí – čeká nás letní čas

Na samém konci března nás čeká přechod na letní čas. Využijme proto posledního zimního měsíce se střeoevropským časem k pozorování. Totální zákryty hvězd Měsícem nám k tomu dávají bohatou škálu příležitostí a také výběr zákrytů hvězd planetkami je široký.

Úplňkový Měsíc na začátku března nedává zákrytářům příliš mnoho šancí. O to zajímavější však bude poslední dekáda s řadou zákrytů jasných hvězd. V tomto období bývá již pravidelně příznivější počasí a můžeme jen doufat, že tomu tak bude i v letošním roce.

Předpovědi totálních zákrytů pro CZ

Zem.délka +15 00 00 Zem.šířka +50 00 00 Výška 0 m.n.m.

2004 BŘEZEN

den	čas	P	hvězda	mag	%	elon	Sun	Moon	CA	PA	WA	A	B
	h m s		číslo		ill		h	h Az	o	o	o	m/o	m/o
2	19 54 55	D	1169	5.3	82+	130		66 177	79N	93	82	+1.7	-0.1
5	19 01 00	D	1514	6.2	98+	165		36 111	72N	110	90	+0.9	+0.7
8	1 25 28	R	1749	6.0	98-	166		39 206	54N	319	297	+0.9	-1.6
8	21 17 42	R	X54029	6.1	95-	155		20 123	88N	290	269	+0.8	+0.7
8	21 17 52	R	1849	6.1	95-	155		20 123	88N	291	269	+0.8	+0.7
14	3 02 19	R	2554	4.5	47-	86		7 150	66N	294	295	+1.0	+0.6
22	18 28 20	D	215	6.5	3+	21		5 275	56N	40	60	+0.1	+0.0
22	18 28 20	D	215	6.5	3+	21		5 275	56N	40	60	+0.1	+0.0
23	18 45 21	D	92858	8.9	8+	32		13 274	37S	125	143	-0.1	-3.5
25	20 23 55	D	76308	8.3	21+	55		19 281	87S	80	90	+0.2	-1.3
27	21 52 55	D	849	6.5	39+	78		24 284	36N	34	35	+1.1	+0.3
28	19 53 00	D	994	6.6	48+	88		50 251	54S	128	125	+0.7	-2.6
29	22 24 39	D	1131	7.3	59+	100		34 271	82N	91	82	+0.5	-1.5
30	21 11 56	D	80089	7.2	68+	111		52 242	52S	143	130	+0.5	-2.7
30	22 04 16	D	1251	5.9	68+	111		44 255	44S	151	137	+0.1	-2.8

V březnu se Česká republika nedočká bohužel žádného tečného zákrytu, který by stál za delší zmínku v našem měsíčním přehledu. A co je ještě nepřijemnější, je skutečnost, že podobná situace přetrvává prakticky až do konce letošního léta (srpen). Pokud se budeme chtít na sledování nějakého nadějnějšího úkazu podílet, čeká nás vždy dlouhá cesta do zahraničí.

O mnoho lepší je situace ohledně zákrytů hvězd planetkami. Na únor máme k dispozici velice široký výběr úkazů. Na straně jedné se jedná o drobné planetky, u nichž se předpověděné stíny stop hodně blíží našemu území. Například hned 4. 3. by jižní Čechy měl zasáhnout severní okraj stínu planetky Fama (Preston), respektive severní nejistota předpovědi (Mánek). Velice blízko prochází i stín planetky Eduarda 12. 3. Podle Prestonova upřesnění projde Slovenskem a Rakouskem. A konečně nejnadějnějšího zákrytu se dočkáme v polovině poslední dekády (23. 3. před půlnocí světového času), kdy útlý stín planetky Hale protne od východu na západ Českou republiku. Různá upřesnění se od sebe liší (Mánek – střední Morava a Čechy, Preston – severní Morava a severní Čechy, Frappa – jižní Morava a jihozápadní Čechy), ale naděje je v každém případě (i přes značnou nejistotu) velká a proto detailní mapku, s množstvím upřesňujících údajů, naleznete na prostřední dvojstraně. Na druhé straně nás čekají čtyři zákryty hvězd mohutnými planetkami, avšak jejich stíny už se, alespoň podle většiny nominálních předpovědí, nebudou tolik blížit střední Evropě. Stín mohutné planetky Iris (9. 3.) projde jižní Evropou a Francií. Navíc planetka je v tomto

případě výrazně jasnější než zakrývaná hvězda. 20. 3. stín další velké planetky Penopaea projde z Ruska přes Rumunsko a bývalou Jugoslávii do Itálie a dál na západ (Preston). O přibližně tři hodiny později planetka Mesalina zakryje relativně jasnou hvězdu při pohledu na linii od Turecka do Francie. A konečně poslední velká planetka Stereokopia zakryje hvězdu pro jihozápadní Evropu.

Veškeré základní informace jsou shrnuty do připojené tabulky:

Datum 3/04	UT H m	Hvězda TYC	jas. mag	α h m	Δ °	Planetka	$\emptyset$ km	trv. s
04	18:28	0809-00875-1	11,7	08 40	+13 37	Fama	40,0	4,9
09	00:04	TAC+04°07976	11,3	11 16	-04 59	Iris	262,0	20,4
12	04:41	HIP 69981	8,7	14 15	-13 26	Eduarda	30,0	5,7
20	18:34	1974-00119-1	11,0	10 12	+27 40	Panopaea	122,0	11,6
20	21:56	4933-00970-1	8,8	11 32	-03 32	Messalina	115,0	7,7
23	02:46	4970-01009-1	10,9	13 45	-04 49	Stereokopia	168,0	13,1
23	23:05	HIP 72388	7,8	14 48	-05 30	Hale	41,0	4,3

Všem zájemcům doporučuji průběžně sledovat upřesnění planetkových zákrytů na internetových stránkách J. Mánka (<http://mpocc.astro.cz/>) a S. Prestona (<http://asteroidoccultation.com/>).

Organizační záležitosti:

Placení příspěvků

V minulém čísle Zákrytového zpravodaje byli členové naší sekce vyzváni k uhrazení sekčních příspěvků (50,- Kč) a případně kmenových příspěvků (200,- Kč, respektive 120,- Kč) pro kalendářní rok 2004. Chtěl bych alespoň touto cestou poděkovat všem kdo tak učinili a jsem rád, že mohu současně konstatovat, že k dnešnímu dni mají členské příspěvky vyrovnány již více než tři čtvrtiny loňské členské základny.

V připojené tabulce naleznete aktuální seznam členů Zákrytové a astrometrické sekce ČAS pro rok 2004. Před jménem člena je vždy zkratkou uveden typ členství v sekci. U kmenových členů je to písmeno K a u hostujících pak H. U každého člena je též uvedeno místo bydliště avšak bez kompletní adresy.

1	H	BEZOUŠKA Tomáš	Praha 10
2	H	BOČEK Jaroslav	Praha
3	K	BRICHTA Zdeněk	Druztová
4	K	ČERNOHOUSOVÁ Božena	Prostějov
5	H	EHRENBERGER Roman, Ing.	Polička
6	H	FIXEL Jan, prof., Ing., CSc.	Brno

7	K	HALÍŘ Karel	Rokycany
8	H	HANZLÍK Josef, Ing.	Cheb
9	H	HRŮZA Václav	Cheb
10	K	JANÍK Tomáš	Ústí nad Labem
11	H	JÍRA Josef	Rokycany
12	H	KALČÍKOVÁ Jana	Klatovy
13	K	KAPKA Milan	Krásno nad Kysucou, SR
14	H	KARSKÝ Georgij, Ing., CSc.	Praha
15	K	KOSTELECKÝ Jan, Prof., DrSc.	Praha
16	H	KRATOŠKA Bohumír	Borovany
17	H	LEHKÝ Martin	Hradec Králové
18	H	MÁNEK Jan	Praha
19	H	NAVRÁTIL Martin	Hradec Králové I
20	K	PEŠEK Ivan, Ing., CSc.	Praha
21	H	RAPAVÝ Pavol, RNDr.	Rimavská Sobota, SR
22	H	ŘEHÁK Ladislav	Praha 5
23	H	SCHUSTER Milan, Ing.	Plzeň
24	K	SOUKUP Antonín	Plzeň
25	H	STUHL Antonín, Ing.	Znojmo
26	H	ŠMÍD Libor, Ing.	Plzeň
27	H	ŠURÁŇ Josef, Ing., CSc.	Praha
28	K	VONDRÁK Jan, Ing., DrSc.	Praha
29	K	VYKUTILOVÁ Marie, RNDr.	Nové Město na Moravě
30	K	WEBEROVÁ Ludmila, Ing.	Praha
31	H	WEBER Rostislav, Ing.	Praha
32	K	ZELENÝ Petr	Hořice

U ostatních loňských členů Zákrytové a astrometrické sekce, kteří se nenašli v otištěném seznamu doufám došlo k neprovedení platby z důvodu nedostatku času či zaneprázdněnosti jinými povinnostmi a nejedná se o vyjádření nespokojenosti s prací a aktivitami sekce. Po špatných zkušenostech s Českou poštou nevyklučuji ani možnost, že se vaše platba někde zatoulala. V takovém případě mě prosím co nejdříve kontaktujte, abychom situaci začali společnými silami řešit (Karel Halíř, Lužická 901, 337 01 Rokycany; tel. 371722622; mobil 605726136; e-mail halir@hvezdarna.powernet.cz).

Pro úplnost ještě připomínám, že hradit příspěvky je možné přímo členům výboru pobočky nebo složenkou typu „C“ na adresu Karel Halíř, Lužická 901, 337 01 Rokycany. U složenek je nutné nezapomenout uvést v oddílu „zpráva pro příjemce“ účel platby a u hostujících členů jejich kmenovou složku ČAS. Bližší informace naleznete v minulém, únorovém, čísle Zákrytového zpravodaje.

Karel HALÍŘ

Pozvání na sjezd ČAS LITOMYŠL

3. – 4. dubna 2004

V souladu se Stanovami a Jednacím řádem České astronomické společnosti Výkonný výbor oznamuje konání 16. sjezdu ČAS. Sjezd se bude konat o víkendu 3. - 4. dubna 2004 v Litomyšli. Východočeská Litomyšl byla vybrána proto, aby sjezd uctil památku profesora Zdeňka Kopala. V rámci týdne „O hvězdách a lidech“ se v Litomyšli k uctění 90. výročí od narození astronoma Zdeňka Kopala uskuteční také mezinárodní konference „Dvojhvězdy – odkaz Zdeňka Kopala“, odhalení pomníku Zdeňka Kopala, proběhne řada kulturních akcí, seminář a ve městě bude fungovat dočasně zřízená hvězdárna.

Sjezd se uskuteční v budově Gymnázia Aloise Jiráka v Litomyšli. Delegátem za Zákrytovou a astrometrickou sekci byl nominován předseda Ing. Jan Vondrák, DrSc. Jednání sjezdu je však veřejné a zúčastnit se jej mohou (bez nároku na úhradu cestovních nákladů) všichni členové ČAS.

Předběžný program sjezdu a doplňujícího programu je následující:

Sobota 3. dubna 2004

- 12:00 Registrace (gymnázium)
- 13:00 Zahájení, přivítání hostů
Uctění památky zesnulých členů
Volba předsedajícího sjezdu
Vystoupení hostů
Seznámení s programem, schválení programu
Schválení jednacího řádu
Volba mandátové, volební a návrhové komise
Volba zapisovatele a ověřovatelů zápisu
Zpráva o činnosti ČAS za období mezi sjezdy
Zpráva o hospodaření
Zpráva revizorů
Diskuse k předneseným zprávám
Hlasování o udělení absolutoria
Diskuse k činnosti a fungování ČAS
- 16:30 Ukončení prvního jednacího dne sjezdu
- 17:30 Beseda žáků profesora Zdeňka Kopala z celého světa - moderuje žák Jiří Grygar (zámek)
- 19:00 „Hvězdný koncert“ – Hradišťan (Smetanův dům)
- 20:30 Odhalení pomníku Zdeňka Kopala (Komenského náměstí)
- 21:00 Slavnostní večer na rozloučenou s účastníky konference (zámecký pivovar)

Neděle 4. dubna 2004

- 8:30 Zahájení 2. jednacího dne sjezdu (gymnázium)
Schválení volebního řádu pro volbu čestných členů
Volba čestných členů ČAS
Pokračování diskuse k činnosti a fungování ČAS
Představení kandidátů (týmů) na funkci předsedy, člena Výkonného výboru a revizora
- Schválení volebního řádu pro volbu Výkonného výboru
Zpráva mandátové komise
Hlasování o návrzích a rezolucích
Volba předsedy ČAS a jeho týmu
Informace o připravovaných akcích v roce 2004
Zpráva volební komise o výsledku hlasování
Volba revizorů
Zpráva volební komise o výsledku hlasování
Závěrečná zpráva volební komise
Diskuse
Zpráva návrhové komise – usnesení 16. sjezdu ČAS
- 13:00 Předpokládaný závěr sjezdu a přestávka na oběd
- 14:00 Seminář Zdeněk Kopal – život a dílo, retrospektiva a současný stav oborů, v nichž se Prof. Kopal proslavil (zámek) – program uvádíme v příloze
- 17:00 předpokládaný konec semináře, závěr týdne „O hvězdách a lidech“ v Litomyšli

Členy ČAS, kteří se rozhodnou přicestovat do Litomyšle, bych chtěl zvlášť upozornit na nedělní odpolední program, který bude následovat po skončení oficiálního jednání sjezdu ČAS od 14 hodin. Na závěr týdne „O hvězdách a lidech“ věnovaného osobnosti Zdeňka Kopala a 90. výročí jeho narození se na zámku v Litomyšli uskuteční péčí ČAS seminář **Zdeněk Kopal – život a dílo** (retrospektiva a současný stav oborů, v nichž se Prof. Kopal proslavil).

Program:

Životní dráha a vědecký odkaz profesora Zdeňka Kopala – RNDr. Alena Šolcová (katedra matematiky FSV ČVUT Praha)

Zdeněk Kopal a Litomyšl – PhDr. Milan Skřivánek (emeritní ředitel Státního okresního archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli)

Numerický matematik Zdeněk Kopal - Prof. RNDr. Michal Křížek, DrSc. (Matematický ústav Akademie věd ČR)

Výzkum těsných dvojhvězd – RNDr. Petr Hadrava, CSc. (Astronomický ústav Akademie věd ČR)

Mapování a výzkum Měsíce – Pavel Gabzdyl (Hvězdárna a planetárium M. Koperníka v Brně)

Seminář je přístupný veřejnosti a není třeba se na něj předem přihlašovat.

Zákrytový zpravodaj - březen (3) 2004

Rokycany, 4. března 2004

1024 Hale occults HIP 72388 on 2004 Mar 23 at 22h 51m to 23h 7m UT

Star (2000):

Mv = 7.8 Mp = 8.9
RA = 14 48 2.263
Dec = - 5 30 23.92

Max Duration = 4.5 secs
Mag Drop = 8.4
Sun : Dist = 141 deg
Moon: Dist = 170 deg
illum = 9%

Asteroid:

Mag = 16.2
Dia = 43km, 0.023"
Parallax = 3.382"
Hourly dRA = -1.182s
dDec = 4.41"

Plot for Long 35.0 Lat 44.0   Uncertainties: Major = .087", Minor = .054", PA = 124

Preliminary version.
Path location subject to change.

